

Ngày: 10/9/2024

Họ và tên giáo viên: Trương Thị Mỹ Lệ

Tổ chuyên môn: Ngữ văn – Lịch sử và Địa lí - GDCD

TÊN BÀI DẠY:

Bài 2: CÁC CUỘC PHÁT KIẾN ĐỊA LÍ VÀ SỰ HÌNH THÀNH QUAN HỆ SẢN XUẤT TƯ BẢN CHỦ NGHĨA Ở TÂY ÂU.

Môn học/ Hoạt động giáo dục: Lịch Sử và Địa Lí; Lớp: 7

Thời gian thực hiện: 02 tiết

I. Mục tiêu

1. Về kiến thức:

- Sử dụng lược đồ hoặc bản đồ, giới thiệu được những nét chính về hành trình của một số cuộc phát kiến địa lí lớn trên thế giới.
- Nêu được hệ quả của các cuộc phát kiến địa lí

2. Về năng lực:

* **Năng lực chung:** Năng lực tự chủ và tự học; giao tiếp và hợp tác; giải quyết vấn đề và sáng tạo.

* **Năng lực đặc thù:**

- + Tái hiện kiến thức lịch sử, xác định mối quan hệ giữa các sự kiện, hiện tượng lịch sử.
- + Tìm kiếm, sưu tầm được tư liệu để phục vụ cho bài học và thực hiện các hoạt động thực hành, vận dụng.

3. Về phẩm chất:

- Khâm phục tấm gương làm việc khoa học, tinh thần quả cảm, hi sinh của các nhà hàng hải thời trung đại, trân trọng những giá trị họ để lại cho thời đại, qua đó bồi dưỡng tinh thần dũng cảm, khám phá cái mới cho HS.

II. Thiết bị dạy học và học liệu

- GV:

- + Bản đồ thế giới.
- + Tư liệu hoặc những câu chuyện về các cuộc phát kiến địa lí.

- HS:

- + Đọc SGK.
- + Sưu tầm tư liệu hoặc những câu chuyện về các cuộc phát kiến địa lí.

III. Tiến trình dạy học

1. Hoạt động 1: Mở đầu (5 phút)

a. Mục tiêu: Giúp hs ôn lại nội dung của bài học cũ, tạo tâm thế cho học sinh đi vào tìm hiểu bài mới.

b. Nội dung: Học sinh dưới sự hướng dẫn của giáo viên sẽ trả lời câu hỏi theo yêu cầu của giáo viên.

c. Sản phẩm: Câu trả lời của HS

d. Tổ chức thực hiện

- GV mời HS tham gia trò chơi “Nhỏ cà rốt” trả lời các câu hỏi trắc nghiệm để ôn nội dung bài học cũ.

Câu 1: Đơn vị chính trị, kinh tế cơ bản trong thời kì phong kiến ở Tây Âu cho đến thế kỉ IX là

- A. trang trại.
- B. lãnh địa.
- C. phường hội.
- D. thành thị.

Câu 2: Giai cấp giữ vai trò sản xuất chính trong lãnh địa phong kiến ở Tây Âu là

- A. nông dân.
- B. nô lệ.
- C. nông nô.
- D. nông dân tự canh.

Câu 3: Cư dân sống trong các thành thị trung đại Tây Âu chủ yếu là

- A. thợ thủ công, thương nhân.
- B. lãnh chúa, quý tộc.

C. thợ thủ công, nông dân.

D. lãnh chúa, thợ thủ công.

Câu 4: Ngành kinh tế chủ yếu trong các thành thị Tây Âu thời trung đại là

A. nông nghiệp và thủ công nghiệp.

B. thủ công nghiệp và thương nghiệp.

C. công nghiệp và thủ công nghiệp.

D. nông nghiệp và công nghiệp.

Trên cơ sở ý kiến của HS, GV dẫn dắt vào bài bằng cách giáo viên đưa ra 4 bức hình gợi ý về Châu Mỹ. Học sinh quan sát và trả lời câu hỏi: **Những bức ảnh này đang nói về châu lục nào? – Châu Mỹ**

2. Hoạt động 2: Hình thành kiến thức mới (67 phút)

1. Các cuộc phát kiến địa lí lớn trên thế giới.

1.1. Sơ lược về hành trình của một số cuộc phát kiến địa lí lớn.

a. Mục tiêu: Học sinh ghi nhớ, trình bày được những nét chính về hành trình của 4 cuộc phát kiến địa lí.

b. Nội dung : Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. Sản phẩm

Hoàn thành bảng về hành trình của 4 cuộc phát kiến địa lí theo các mục: Thời gian, người chỉ huy, nơi xuất phát, điểm đến.

Thời gian	Người chỉ huy	Nơi xuất phát	Điểm đến
1487	B. Đì-a-xơ	Bồ Đào Nha	Cực Nam Châu Phi
1492	C. Cô-lôm-bô	Tây Ban Nha	Tìm ra Châu Mỹ
1497- 1498	Va-xcô Đơ Ga-ma	Bồ Đào Nha	Bờ biển Tây Nam Ấn Độ
1519	Ma-gien-lăng	Tây Ban Nha	Vòng quanh trái đất

d. Tổ chức thực hiện:

- **Giao nhiệm vụ học tập:** GV chia lớp thành 4 nhóm. Mỗi nhóm có 3 phút để nghiên cứu nội dung được giao :

+ Nhóm 1: Hành trình của B. Đì-a-xơ

+ Nhóm 2: Hành trình của C. Cô-lôm-bô

+ Nhóm 3: Hành trình của Va-xcô Đơ Ga-ma

+ Nhóm 4: Hành trình của Ma-gien-lăng - GV cho HS thảo luận cặp đôi tại chỗ bằng câu hỏi : Theo em, cuộc phát kiến địa lí nào là quan trọng nhất? Vì sao?

- Theo em, cuộc phát kiến địa lí nào là quan trọng nhất? Vì sao?

(Cuộc phát kiến địa lí của Ph.Ma-gien- lăng quan trọng nhất. Vì đây là người đầu tiên đặt chân đến Thái Bình Dương và Đại Tây Dương)

- Thực hiện nhiệm vụ:

+ HS: tiến hành thảo luận, đọc SGK và trả lời câu hỏi.

+ GV: theo dõi, hướng dẫn.

- Báo cáo, thảo luận:

+ GV mời đại diện 1- 2 HS trình bày sản phẩm.

+ GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

- **Kết luận, nhận định:** GV đánh giá quá trình và kết quả thực hiện nhiệm vụ của HS.

1.2. Hệ quả của các cuộc phát kiến địa lí

a. Mục tiêu: trình bày được Hệ quả tích cực và tiêu cực của các cuộc phát kiến địa lí.

b. Nội dung: Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. Sản phẩm:

- Mở ra con đường mới, vùng đất mới, thị trường mới, thúc đẩy hàng hải quốc tế phát triển...

- Đem về cho châu Âu khối lượng lớn vàng, bạc, nguyên liệu; thúc đẩy nền sản xuất và thương nghiệp ở đây phát triển.

- Làm nảy sinh nạn buôn bán nô lệ da đen và quá trình xâm chiếm, bóc lột thuộc địa.

d. Tổ chức thực hiện:

- Giao nhiệm vụ học tập:

+ *Trình bày hệ quả của các cuộc phát kiến địa lí?*

- Thực hiện nhiệm vụ:

+ HS: tiến hành thảo luận, đọc SGK và trả lời câu hỏi.

+ GV: theo dõi, hướng dẫn.

- Báo cáo, thảo luận:

+ GV mời đại diện 1- 2 HS trình bày sản phẩm.

+ GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

- Kết luận, nhận định: GV đánh giá quá trình và kết quả thực hiện nhiệm vụ của HS.

2. Sự nảy sinh chủ nghĩa tư bản và những biến đổi chính trong xã hội Tây Âu.

a. Mục tiêu: Giúp HS nắm được những biến đổi tổng xã hội Tây Âu và sự nảy sinh quan hệ sản xuất tư bản chủ nghĩa ở Tây Âu.

b. Nội dung: Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. Sản phẩm:

2.1. Sự nảy sinh chủ nghĩa tư bản

- Quý tộc thương nhân trở nên giàu có nhờ cướp bóc thuộc địa.

- Họ mở rộng sản xuất, kinh doanh, lập các công trường thủ công, lập đồn điền quy mô lớn và cả công ti thương mại.

=> Hình thức kinh doanh tư bản chủ nghĩa xuất hiện

2.2. Sự biến đổi của xã hội Tây Âu

- Nông nô bị tước ruộng đất, buộc làm việc cho giai cấp tư sản họ trở thành giai cấp vô sản.

=> Quan hệ sản xuất tư bản hình thành

d. Tổ chức thực hiện:

- Giao nhiệm vụ học tập: HS đọc SGK và trả lời câu hỏi:

+ *Quý tộc và Tư sản châu Âu đã làm cách nào để có được tiền, vốn và đội ngũ công nhân làm thuê?*

+ *Với nguồn vốn và nhân công có được quý tộc và thương nhân châu Âu đã làm gì?*

+ *Giai cấp vô sản đã được hình thành từ những tầng lớp nào trong XHPK châu Âu?*

- Thực hiện nhiệm vụ:

+ HS: tiến hành thảo luận, đọc SGK và trả lời câu hỏi.

+ GV: theo dõi, hướng dẫn.

- Báo cáo, thảo luận:

+ GV mời đại diện 1- 2 HS trình bày sản phẩm.

+ GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

- Kết luận, nhận định: GV đánh giá quá trình và kết quả thực hiện nhiệm vụ của HS.

3. Hoạt động 3: Luyện tập (Kiểm tra thường xuyên) (15 phút)

a. Mục tiêu: Nhằm củng cố, hệ thống hóa, hoàn thiện kiến thức mới mà HS đã được lĩnh hội.

b. Nội dung: GV giao nhiệm vụ cho HS trả lời các câu hỏi thông qua trò chơi lật mảnh ghép.

c. Sản phẩm:

STT	Câu hỏi	Đáp án	Điểm
1	Ai là người đầu tiên tìm ra châu Mỹ?	C. Cô-lôm-bô	1,0
2	Ai là người đầu thực hiện chuyến đi vòng quanh thế giới?	Ph. Ma-gien-lan	1,0
3	Các cuộc phát kiến địa lý do tầng lớp nào tiến hành?	Thương nhân, quý tộc.	1,0

4	Các cuộc phát kiến địa lý chủ yếu hướng về đâu?	Ấn Độ và các nước phương Đông	1,0
5	Việc tìm con đường thông thương giữa châu Âu và phương Đông đặt ra cấp thiết từ khi nào?	Thế kỉ XV	1,0
6	Quốc gia nào đi tiên phong trong các cuộc phát kiến địa lí?	Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha	1,0
7	Những phát minh khoa học – kĩ thuật nào có giá trị chủ yếu để người châu Âu có thể thực hiện các chuyến đi bằng đường biển?	Tàu có bánh lái, La bàn, Hệ thống buồm nhiều tầng	1,0
8	Người đầu tiên đã đến được Ấn Độ bằng đường biển là ai?	Va-xcôđơ Ga-ma	1,0
9	Ai là người đến châu Mỹ đầu tiên nhưng lại cho rằng đó là Ấn Độ?	Cô-lôm-bô	1,0
10	Các cuộc phát kiến địa lí vào thế kỉ XV được thực hiện bằng con đường nào?	Đường biển	1,0

d. Tổ chức thực hiện:

- **Giao nhiệm vụ học tập:** Giáo viên tổ chức trò chơi “Lật mảnh ghép” cho học sinh để lấy điểm kiểm tra thường xuyên. Có 10 câu hỏi HS lần lượt lật các mảnh ghép và trả lời câu hỏi. Sau khi lần lượt lật và trả lời xong 10 câu hỏi học sinh sẽ trả lời bức hình bí mật cuối cùng của trò chơi.

Câu hỏi 1: Ai là người đầu tiên tìm ra châu Mỹ?

Câu hỏi 2: Ai là người đầu thực hiện chuyến đi vòng quanh thế giới?

Câu hỏi 3: Các cuộc phát kiến địa lý do tầng lớp nào tiến hành?

Câu hỏi 4: Các cuộc phát kiến địa lý chủ yếu hướng về đâu?

Câu hỏi 5: Việc tìm con đường thông thương giữa châu Âu và phương Đông đặt ra cấp thiết từ khi nào?

Câu hỏi 6: Quốc gia nào đi tiên phong trong các cuộc phát kiến địa lí?

Câu hỏi 7: Những phát minh khoa học – kĩ thuật nào có giá trị chủ yếu để người châu Âu có thể thực hiện các chuyến đi bằng đường biển?

Câu hỏi 8: Người đầu tiên đã đến được Ấn Độ bằng đường biển là ai?

Câu hỏi 9: Ai là người đến châu Mỹ đầu tiên nhưng lại cho rằng đó là Ấn Độ?

Câu hỏi 10: Các cuộc phát kiến địa lí vào thế kỉ XV được thực hiện bằng con đường nào?

- Thực hiện nhiệm vụ:

+ HS: tiến hành độc lập và trả lời câu hỏi.

+ GV: theo dõi, hướng dẫn.

- Báo cáo, thảo luận:

+ GV mời HS trình bày sản phẩm.

+ GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

- Kết luận, nhận định: GV đánh giá quá trình và kết quả thực hiện nhiệm vụ của HS.

4. Hoạt động 4: Vận dụng (3 phút)

a. Mục tiêu: Khắc sâu kiến thức trọng tâm bài học

b. Nội dung: GV tổ chức cho HS đóng vai một hướng dẫn viên du lịch.

c. Sản phẩm: Bài trả lời theo câu hỏi của giáo viên

d. Tổ chức thực hiện:

- Giáo viên giao nhiệm vụ: *Hãy đóng vai một hướng dẫn viên du lịch và giới thiệu về 1 nhà thám hiểm tài ba mà em yêu thích.*

- Thực hiện nhiệm vụ:

+ HS hỏi ngắn gọn những vấn đề cần tham khảo.

+ Về nhà hoàn thành bài tập

- Báo cáo, thảo luận:

+ HS báo cáo vào đầu giờ tiết sau

- **Kết luận, nhận định:** GV đánh giá quá trình và kết quả thực hiện nhiệm vụ của HS.